

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИДНІПРОВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА
ТА АРХІТЕКТУРИ»

КАФЕДРА ІНОЗЕМНИХ МОВ

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО ПРАКТИЧНИХ
ЗАНЯТЬ З ДИСЦИПЛІНИ «ДРУГА ІНОЗЕМНА МОВА»**

(ФОНЕТИЧНІ ВПРАВИ З НІМЕЦЬКОЇ МОВИ)

**для студентів ступеня бакалавра спеціальностей
076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
та 292 «Міжнародні економічні відносини»
денної форми навчання**

Дніпро
2021

Методичні вказівки до практичних занять з дисципліни «Друга іноземна мова» (фонетичні вправи з німецької мови) для студентів ступеня бакалавра спеціальностей 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та 292 «Міжнародні економічні відносини» денної форми навчання / Укладач: Голяк В. І. – Дніпро: ДВНЗ ПДАБА, 2021. – 13 с.

Метою вказівок є забезпечення навчального процесу додатковими матеріалами, які допоможуть студентам працювати над постановкою вимови та формуванням навичок вимови німецькою мовою.

Укладач: Голяк В. І., викладач кафедри іноземних мов ДВНЗ ПДАБА

Відповідальна за випуск: Токарева А. В., к. пед. н., доц., завідувач кафедри іноземних мов ДВНЗ ПДАБА

Рецензент: Дегтярьова Ю. В., к. пед. н., доцент кафедри іноземних мов ДВНЗ ПДАБА

Затверджено на засіданні
кафедри іноземних мов
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 6 від
19.01.2021
Зав. каф. Токарева А. В.

Затверджено на засіданні
Президії методичної ради
ДВНЗ ПДАБА
Протокол № 3 (145)
від 03.02.2021 р

ЗМІСТ

Передмова.....	3
1. Назви букв німецького алфавіту.....	4
2. Інтонація в реченнях.....	4
3. Ритм в слові і в реченні.	4
4. Довгі і короткі голосні.....	5
5. „e“ чи „i“ ?	6
6. “w” чи „f“	6
7. Звук “r”	7
8. Буквосполучення “sch”, “st”, “sp”	8
9. Звуки [ç] „хь“ та [x] „ха“	8
10. Звуки „s“	9
11. О-умлаут (ö).....	10
12. Звуки ng/nk.....	11
13. U-умлаут (ü).....	11
14. [ə] - зредукований звук	12
15. Дифтонги.....	12
16. Звуки “e”	12
QUELLENVERZEICHNIS	13

Передмова

Вивчення звукової сторони мови на початкових етапах є досить доцільним, адже воно розпочинається із ознайомленням зі звуками та їх вимовою, а також літер та їх написанням. Засвоєння цих вмінь та навичок є дуже важливим. Саме при вивченні фонетичної системи мови виробляються навички, які формують подальшу мовну компетенцію.

Розуміти іншомовну мову – головна мета, до якої прагнуть учасники комунікації. Таким чином, з одного боку, необхідно мати розвинений мовленнєвий слух, що дозволяє здійснювати вірну інтерпретацію отриманого мовленнєвого сигналу, з іншого боку, володіти необхідними артикуляційними навичками, щоб вміти адекватно кодувати іноземну мову. Сформованість фонетичних навичок є неодмінною умовою адекватного розуміння мовного повідомлення, точності вираження думки і виконання мовою комунікативної функції.

Отже, далі представлено фонетичні вправи з аудіотреками, які полегшать правильно постановити вимову та сформувати навички вимови німецькою мовою.

1. Назви букв німецького алфавіту. Das Alphabet

Hören Sie Buchstaben und sprechen Sie mit. *

A B C D E F G H I J K L M N O P Q R S T U V W X Y Z

2. Інтонія в реченнях. Woher kommen ?

Hören Sie und sprechen Sie mit. *

1.

- Wie geht es dir? ↘
- Gut, und dir? ↗

2.

- Woher kommen Sie? ↘
- Ich komme aus der Türkei. ↘

3.

- Kommen Sie aus Russland? ↗
- Nein, ich komme aus Polen. ↘

3. РИТМ В СЛОВІ І В РЕЧЕННІ. Rhythmus in Wort und Satz.

a. Hören Sie Rhythmen und lesen Sie mit. *

•	•○	○○	•○○	○○○
Nacht	Morgen	Termin	Vormittag	Kalender
Jahr	Monat	Beginn	Freitag	Geburtstag

*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.

b. Hören sie die Sätze. Wie ist der Rhythmus a oder b? Kreuzen Sie an.*

1. Guten Tag!	a.○○●	b. ○●○	
2. Hast du Zeit?	a.○○●	b. ○●○	
3. Nicht heute.	a.○○●	b. ○●○	
4. Und morgen?	a.○○●	b. ○●○	
5. Ja, das geht.	a.○○●	b. ○●○	
6. Wann kannst du?	a.○○●	b. ○●○	
7. Um sieben.	a.○○●	b. ○●○	
8. Das passt gut.	a.○○●	b. ○●○	
9. Bis morgen!	a.○○●	b. ○●○	

4. Довгі і короткі голосні. Lange und kurze Vokale. *

Hören Sie die Wörter und markieren Sie den Akzentvokal: lang= oder kurz--

	lang	kurz	 *Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.
Zucker			
Käse			
Butter			
Nudel			
Erbse			
Kuchen			
Wasser			
Salat			
Zwiebel			
Sahne			
Apfel			
Pfeffer			

5. „e“ чи „i“ ? „e“ oder „i“ ?

Was hören Sie a oder b? Kreuzen Sie an.*

1	A er liest	B ihr lest	
2	A er spricht	B ihr sprecht	
3	A er sieht	B ihr seht	
4	A er trifft	B ihr trefft	

6. „w“ чи „f“. „w“ oder „f“

Was hören Sie w oder f? Kreuzen Sie an.*

		w[v]	f[F]	
1	vier			
2	Verb			
3	Farbe			
4	Krawatte			
5	Phonetik			
6	vorsichtig			
7	Wäsche			
8	Pullover			
9	intensiv			

[F] - глухий, [v] - дзвінкий губно-зубний щілинний приголосний.

*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.

7. Звук “r”, „r“-Laut. Щілинний [r], вокалізований [a:]

a) Hören Sie den Text und lesen Sie mit. Achten Sie auf die R-Laute.*

Ich bin der berühmte Bär von Bern.

Viele Touristen reisen nach Bern

und auch viele Besucher aus der Region.

Und alle kommen zu mir – dem braunen Bären von Bern.

Denn ich bin interessant, ich bin eine Attraktion!

Alle sind fröhlich und machen immer Fotos von mir

Ein Maler malt ein abstraktes Bild von mir

und verkauft den Besuchern das Original gleich hier.

Der Park von uns Bären ist wirklich das Zentrum von Bern.

b) Hören Sie einzelne Wörter aus dem Text in 7a noch einmal und achten Sie auf die R-Laute. Wann sprechen wir das „r“ konsonantisch (щілинний [r]) und wann vokalisch (вокалізований [a:]). Kreuzen Sie an.*

Wann?	Beispiele	Wir sprechen	*Щоб прослухати аудіотрек вбудований до додатку Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.
1 На початку слова, або складу	Region, Touristen	[r] [a:]	
2 Після коротких голосних	Bern, Park	[r] [a:]	
3 Після довгих голосних наприкінці складу	Bär, mir	[r] [a:]	
4 Після приголосних	Braun, Attraktion	[r] [a:]	
5 В ненаголошених префіксах-er, -ver, -zer	verkaufen	[r] [a:]	
6 В закінченнях -er,(-ert, -erst, -ern, -ernd)	Besucher, Besuchern	[r] [a:]	

8. Буквосполучення “sch”, “st”, “sp”. Wie spricht man “sch”, “st”, “sp”?

a) Hören Sie die Wörter und sprechen Sie sie dann nach.*

– Restaurant	- Gast
– Espresso	- Wurst
– Eispackung	- köstlich
– Lieblingstorte	- Gäste

b) Wann sprechen wir [sch], wann [s]? Kreuzen Sie an.

	Wir schreiben	Beispiele	Wir sprechen	
1	„sch“	Schokolade	[sch]	[s]
2	„sp“ на початку слова	Speisekarte	[schp]	[sp]
3	„sp“ на початку склада	Vorspeise	[schp]	[sp]
4	„sp“ на стиці слова і склада	Eispackung, Espresso	[schp]	[sp]
5	„st“ на початку слова	Strudel	[scht]	[st]
6	„st“ на початку склада	bestellen	[scht]	[st]
7	„st“ на стиці слова і склада	Lieblingstorte, Restaurant	[scht]	[st]
8	„st“ наприкінці слова і склада	Gast, köstlich	[scht]	[st]

9. Звуки [ç] „хь“ та [x] „ха“. Ich- und Ach-Laut.

a) Hören Sie die Laute und die Wörter und sprechen Sie dann nach.*

[ç] - ich   [x] – ach

*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.

b) Hören Sie die Wörter und die Wörter und sprechen Sie dann nach.*

- machen - besuchen - noch - auch

- nicht - sprechen - vielleicht - euch - Küche - lächeln - möchte

- manchmal - Kirche - traurig - zwanzig

c) Wann sprechen wir [ç], wann [x]? Kreuzen Sie an.

	Wann	Beispiele	Wir sprechen
1	після „a“, „o“, „u“, „au“	machen	[ç] [x]
2	після „i“, „e“, „ei“, „eu“, „ä“, „ö“, „ü“ на початку слова	euch	[ç] [x]
3	після приголосних	manchmal	[ç] [x]
4	склад „-ig“	traurig	[ç] [x]

10. Звуки „s“. S-Laute: [s] / [z]

a) Hören Sie die Wörter und schreiben Sie sie in die Tabelle.*

See, Einkaufsmöglichkeit, außerhalb, Süden, Kreis, besichtigen, Erdgeschoss, scheußlich, Sofa, Monatsmiete, Terrasse, leise, Bus

[s]	[z]	

*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.

b) Wann sprechen wir [s] und wann [z]? Kreuzen Sie an.

	Wann?	Beispiele	Wir sprechen
1	„s“ стоїть на початку слова	sauber	[s] [z]
2	„s“ стоїть на початку складу	lesen	[s] [z]
3	„s“ стоїть на кінці слова	Haus	[s] [z]
4	„s“ стоїть між приголосними	günstig	[s] [z]
5	ми пишемо „ss“	Schlüssel	[s] [z]
6	ми пишемо „ß“	Straße	[s] [z]

11. О-умлаут (ö). O-Umlaut (ö).

[ø:] - голосний, закритий, довгий, переднього ряду. В українській мові немає подібного звуку. Його артикуляція складна: язик приймає положення як при вимові [e:], тобто кінчик язика впирається в нижні зуби, а губи витягнуті як при артикуляції [o:]. Приголосний перед [ø:] не пом'якшується.

[œ] - голосний, короткий, відкритий, язик приймає положення як при артикуляції [ø:], лише губи повинні бути округлені як при короткому [ɔ]. Звук дуже відкритий, але артикулюється як передньоязиковий лабіалізований.

Hören Sie die Familiennamen und sprechen Sie dann nach.*

1	Heller	Höller	Holler	 <p>*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.</p>
2	Ehrsen	Öhrsen	Ohrsen	
3	Meller	Möller	Moller	
4	Lehrmann	Löhrmann	Lohrmann	
5	Meckel	Möckel	Mockel	
6	Kehler	Köhler	Kohler	

12. Звуки ng/nk. ng/nk-Laut.

[ŋ] - приголосний, носовий сонорний, задньоязиковий, йому подібного в українській мові немає. При артикуляції [ŋ] кінчик язика впирається в нижні альвеоли, рот сильно відкритий. В результаті такого положення органів артикуляції задня спинка язика піднімається і утворює змичку з м'яким піднебінням. Артикуляція приголосного [ŋ] подібна до [g] або [k]. Під час вимови [g] або [k] змичка розривається і повітря проходить через щілину і через рот. При артикуляції [ŋ] змичка не розривається, повітря проходить через ніс. Одночасно звучать голосові зв'язки.

Hören Sie die Laute und die Wörter und sprechen Sie dann nach.*

[ŋ]	lang	singen	Junge	Engel	
[k]	Bank	sinken	danken	Enkel	

13. U-умлаут (ü). U-Umlaut (ü).

[y:] - голосний, довгий, закритий, переднього ряду. В українській мові немає подібного звука. Артикуляція німецького [y:] відбувається таким чином, що кінчик язика впирається в нижні зуби, як при вимові [i:], а губи приймають положення властивого [u:]. Тому [y:] називають огубленим передньоязиковим. Учнів треба застерегти від вимови звука подібного до сполучення [iy] або [йу]. Потрібно пам'ятати, що язик знаходиться на нижніх альвеолах і губи сильно округлені і витягнуті вперед. Таке положення органів артикуляції не змінюється тривалий час і тим самим не послаблюється напруження. Артикуляція [i:] та [u:] мовби накладається одна на одну. Приголосний перед [y:] не пом'якшується.

[y] - голосний, короткий, відкритий звук переднього ряду, огублений. Вимовляється подібно до [i], але при витягнутих вперед губах. Його артикуляція подібна до довгого [y:], проте голосний [y] більш відкритий.

Hören Sie die Wortpaare und sprechen Sie sie dann nach.*

Buch -Bücher	Frucht - Früchte	Gruß - Grüße	Brust - Brüste	
Mund - Münder	Wunsch - Wünsche	Fuß - Füße	Tuch - Tücher	

*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.

14. [ə] - зредукований звук. [ə] – das Schwa.

[ə] - зредукований звук вживається в ненаголошених складах, а саме: на початку слова в префіксах *-be*, *-ge* і в кінці слова після наголошеного складу. Вимовляється [ə] подібно до закритого [e:], на слух він подібний до українського [и], але звучить слабкіше і коротше.

За сучасними правилами німецької вимови в окремих позиціях слова звук [ə] може випадати, тоді маємо збіг двох приголосних, а слово стає на один склад коротшим. [ə] випадає в закінченні *-en* після приголосних *p, b, t, d, k, g, f, v, s, z, ß, x, ts, pf*. Наприклад, слово *sagen* може звучати як [za:gən], або як [za:gŋ], також *kaufen* має варіанти: [ˈkʰfən] – [ˈkʰfŋ] і так далі. Таким чином, колишні двоскладові слова *sagen, kaufen* вимовляються як односкладові. Це явище дуже поширене в сучасній німецькій мові і становить собою норму вимови.

Hören Sie die Wortpaare und sprechen Sie sie dann nach.*

lang – eine lange Bluse	hübsch – eine hübsche Hose	kurz – eine kurze Jacke	
blau – eine blaue Socke	schick – eine schicke Weste	rein – reine Wolle	

15. Дифтонги. Diphthonge.

Дифтонг — це комбінація голосних звуків, яка вимовляється як один звук. В німецькій мові три дифтонги, а саме [æ], [au], [eu].

Hören Sie die Laute und die Wörter und sprechen Sie dann nach.*

Laut	Schrift	Beispiele	
[æ]	ei, ai, eu, ay	sein, Mai, Norderney, Mayer	
[eu]	eu, äu	heute, Häuser	
[au]	au	Haus	

16. Звуки “e”. E-Laute

[e:] – закритий, переднього ряду, середнього піднесення, досить напружений

[ɛ:] - довгий, відкритий

[ɛ] — короткий відкритий

[ə] - зредукований звук вживається в ненаголошених складах

*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.

Hören Sie die Laute und die Wörter und sprechen Sie dann nach.*

[e:]	[ɛ]	[ɛ:]	[ə]	
lesen	Essen	Universität	Lampe	
See	Äpfel	wählen	waschen	
sehen				

*Щоб прослухати аудіотрек відкрийте вбудований додаток Камера на сумісному телефоні чи планшеті Android. Наведіть камеру на QR-код.

QUELLENVERZEICHNIS

1. <https://chemistry-gid.ru/uk/taras-bulba/artikulyacionnye-osobnosti-proiznosheniya-nemeckih-zvukov.html>
2. <http://moodle.mdu.in.ua/mod/assign/view.php?id=1059>
3. <http://moodle.mdu.in.ua/course/view.php?id=4>
4. DaF kompakt A1-B1, Deutsch als Fremdsprache für Erwachsene, Ernst Klett Sprachen GmbH, Stuttgart 2011
5. Н.Ф. Бориско «Deutsch ohne Probleme» Том I - II – Київ: ООО «Логос-М», 2010.